

120 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ ПОЗИЧКИ БРАЗИЛІЇ

ВАШИНГТОН. — Америка вступила на широку скалю в економічну війну з фашистськими державами, головні з Німеччиною, що завдяки субвенціям свого експорту захопила була широкі ринки в Бразилії. Бразилійський міністер закордонних справ Освальдо Аранга, що перебуває тепер в Америці, заключив з Америкою торговельний договір, на основі якого американські продукти дістануться на бразилійських ринках першеступно. Зате Америка прирече дати Бразилії 120 мільйонів доларів позички.

ІМПЕРІАЛЬНІ МРІЇ НОВОЇ ЕСПАНІЇ.

САН ГУАН (Порто Ріко). — Серед населення розійшлася чутка, що ген. Франко робитиме заходи, щоб цей острів повернути назад під панування Еспанії, під яким він був 40 літ тому. Описав він перейшов під домінацію Злучених Держав. Ті виступи принесли з собою вояки з червоної еспанської армії, які тепер повернули до дому. Ген. Франко, говорять вони, має далекойдучі імперіальні плани, звернені головні в бік полуднево-американських країн.

ОДИН НЕДОПЛАТИЛИ ІНШИМ ПЕРЕПЛАТИЛИ.

НЬО ЙОРК. — Ньюйорський департамент безробітних забезпечень, який контролювали та в якому господарили комуністи, виплачував одним безробітним забагато, а іншим цілком ні. Контроль ствердив, що на 85 тисяч безробітних, яким належали допомоги випливаючі з їх забезпечень на безробіття 3,237 осіб дістали більше премій, на загальну суму дев'ять мільйонів доларів. Рівночасно тисячі осіб, яким правно належали премії, не дістали нічого.

ЧИСЛО ДЕРЖАВНИХ РОБІТНИКІВ РОСТЕ.

ВАШИНГТОН. — На основі чисел державного стверджено, що від 1929 до 1937 року число робітників, урядовців та виховників на державних службах зросло на 17 і пів відсотка. Їх усіх нині є коло чотири мільйони, не вчислюючи три мільйони осіб на „Доблю Пі Ей”. Вони побирають п'ять і пів біліона річно платні, себто одну восьму усіх зарплат, які дістають в Америці працівники.

БУДУТЬ ЗМЕНШАТИ РОБІТНИКІВ В „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ”.

ВАШИНГТОН. — Головний директор „Доблю Пі Ей”, Гарінгтон, заявив, що з першим квітня значно зменшати число робітників zatrudнених в „Доблю Пі Ей”. Зменшення може охопити одну третину всіх робітників, себто один мільйон осіб. Причина зменшення є те, що конгрес обтяв видатки на „Доблю Пі Ей”, передбачені урядом, на 150 мільйонів доларів. Але Гарінгтон додає, що редукція робітників, приблизно 150 тисяч місячно, була відбувалася навіть коли конгрес був ухвалив повну суму. Обтинаючи видатки конгрес обтяв урядові, що коли зайде нагла потреба, то він ухвалить нові гроші на „Доблю Пі Ей”.

МІЛІОНЕР ШВАБ ВИЗБУВАЄТЬСЯ СВОЇХ РЕЗИДЕНЦІЙ.

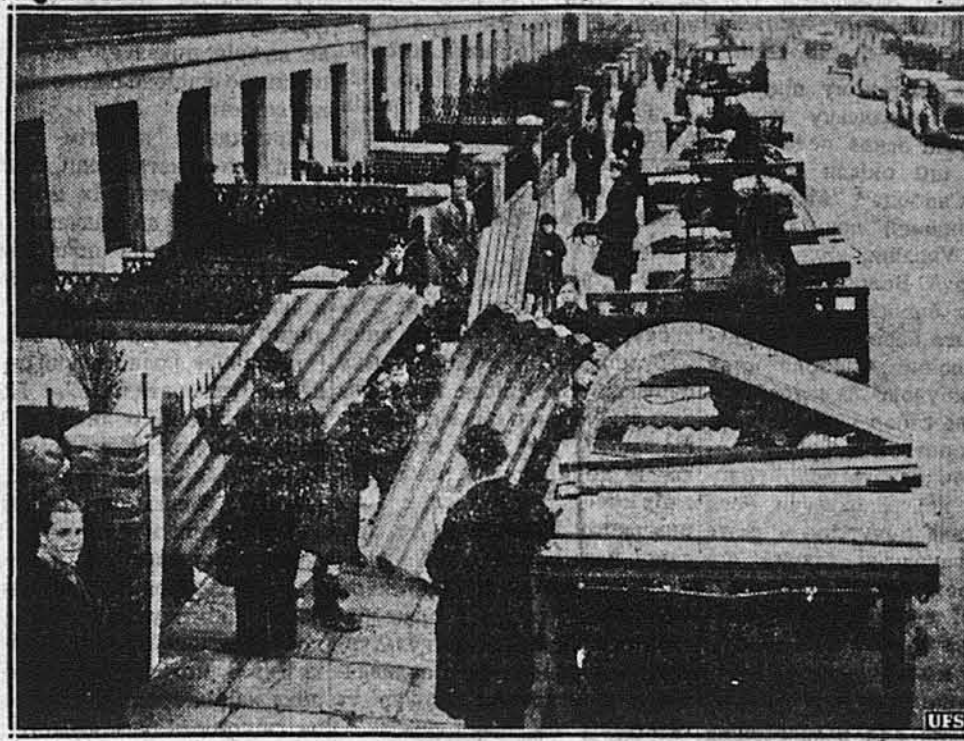
НЬО ЙОРК. — Американський „король стали”, багатир Чарлз Шваб, продає всі три свої резиденції, з яких одна в Нью Йорку коштувала два і пів мільйона доларів. Відтепер він буде жити „самотно”, по готелях. Відколи йому померла жінка він втратив всяке зацікавлення до домашнього життя, говорив він сумовито репортерам. Та хоч він має 77 літ, то проте задумує зачиняти якесь нове життя; бо до цього змушують його обставини, говорив він.

РАБІН ВАЙС ВЕРНУВ ДОМІВ.

НЬО ЙОРК. — Відомий ньюйорський рабін Вайс, що повернув тепер з Лондону, де брав участь в переговорах жидів з арабами в справі Палестини, сказав, перед газетярами так: „Я ще далі вірю, що Англія буде багатіше зробити такий крок, який в демократичних краях уважалиб спробою задовольнити тих, що вічно незадоволені. Так звані запоруки в незалежності палестинській державі не дали жидам нічого більше, тільки стан незмінної меншості, на засадах гетта; а такий стан гетта був би зломом обіцянки Англії збудувати в Палестині Національну Батьківщину”. Рабін Вайс в часі нарад був проти самостійності Палестини і проти усунення англійського мандату звідтам.

ЗЛУЧИНЦІ ЗАМОРДУВАЛИ БАГАТУ ЖІНКУ.

МІНЕОЛА (Лонг Айленд, Н. Й.). — Невідомі злочинці замордували 59-літню багату жінку Анну Меккі, що жила сама в своїй віллі на Лонг Айленді. Щойно по трьох днях знайшов її мертвою на підлозі її брат, що зайшов до неї в відвідини. Вона мала глибоку рану на чолі, завдану якимсь твердим предметом. Поліція догадується, що це мусів поповнити хтось такий, якого вона знала і в першій хвили не сподівалась від нього ніякого зла.

АНГЛІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ.

Згідно з своєю політикою охороняти своїх громадян на випадок війни від повітряних рейдів, англійський уряд розіслав по домах у Лондоні металеві закривала перед бомбами. Лондонці мали лише відібрати металеві плити й ставити з них відповідні захоронища.

БАГАТІ ПОКЛАДИ АНТРАЦИТУ КОЛО СОКАЛЯ І БУСЬКА.

На просторі від Буська по Сокаль викрили багаті поклади високопроцентного вугілля, зближеного прикметами до антрациту, найбільше вартісного роду кам'яного вугілля. Поклад грубості 1-го метра зачинається в околиці Буська в глибині около 250 м., а в околиці Сокаля сходиться до глибини 750 м.

НАПАД НА ПОДАТКОВОГО ПОБОРЦЯ.

У Вільшаниці, повіт Товмач, побили нічю якісь люди skarбового поборця О. Петруса. Петрус мав при собі квоту 860 зл. Грошей напасники не забрали. У важкому стані забрали побитого до лічниці в Станиславові.

ЩО ЇМ СНИТЬСЯ?

„Кур'єр Віленський”, ч. 32 поширює вістку, начеб в „оплатках” уладжуваних „Строніцтвом Людовим” у Сх. Галичині брали участь також українські селяни й... священники. Минули часи, коли можна було на цей „гачок” зловити декого поміж менше свідомими!

„В ПОЛЬСЦЕ — ЯК КТО ХЦЕ, МУСИ — ТО НА РУСИ”

„Вечур Варш.”, ч. 32 містить на вище наведену польську приповідку, щось наче „малій фейлетон”, мовляв — „прошу собі хвилину в холлодний і об'єктивний (!) спосіб порівняти ту будь що будь свободу, що її мають українці й інші відомі русинів у Польщі, з тим терором, якому підлягають вони зі сторони власних земляків на Закарпатській Русі”...

„ЛІТУАНИКА”.

Під цю назвою почав виходити у Варшаві литовський місячник. Часопис появляється в польській мові, бо на видання в литовській мові не дали дозволу. Часопис тільки інформаційний і строго об'єктивний. Два перші числа сконфісковані.

ЦІКАВИЙ АРХІВ НЕГРІНА.

Тамгорський „Еспана” повідомляє з Барселони, що в кабінеті прем'єра Негріна знайшли націоналісти архів прем'єра з 1937. р. Між тайними документами є вкази сум, що їх видавав уряд червоних на закуп воєнного матеріалу. До Злучених Держав вислано около 334 мільйонів франків, до Франції й Швейцарії понад 260 мільйонів, а навіть в Тангорі закуплено зброю за 2 мільйони. Знайшли також протокол засідання вищої військової влади з 3. червня 1937. р. на якому советський генерал Клебер жадав допустити до штабу советських старшин.

БАЛЬЗАК ПИСАВ НОЧАМИ.

У Варшаві виголосив виклад про Бальзака бібліотекар Інституту Франції, Марсель Бутерон, один з найкращих знавців творчості Бальзака. До праці, що й літературної треба вільної голови, а Бальзак її не мав! Цілими днями обгризався з вірительми, бо якраз тому 100 літ (1939-го р.) мав довги на 3,000,000 франків! Крім того відомі його сантимиенти й ріжного роду чуттєві ускладнення: відомо також, що любив подорожувати. Відбув подорож Париж—Київ. Весел у таких прикрий умовах Бальзак зміг у відносно короткому часі написати 100 повістей. Він писав їх виключно ночами, йдучи в цьому слідами Наполеона, який ночами обдумував свої найбільше геніальні потягнення. Бальзак мав величезний дар спостерігати. Продовж днів він увесь час збирав обсервації, як бджола збирає пилок з квітів.

80-ЛІТТЯ СМЕРТІ ТВОРЦЯ ЛИТОВСЬКОГО ГИМНУ.

При самому кінці минулого року проминуло рівно 80 років від дня смерті великого литовського відродження д-ра В. Кудірки, між іншим автора литовського національного гімну. Ці поминки відзначила литовська преса статтями про заслуги д-ра Кудірки для литовського народу.

ЩО ТАКЕ АМЕРИКА?

Один американський часопис зладив лісту книжок, що втішались підчас цьогорічного Різдва найбільшим покупом по американських книгарнях. Перше місце займає „Ребекка”, повість на кримінальній основі з психологічним тлом, пера Дафни ді Моріє. Цю повість купували найбільше в Нью Йорку, Бостоні, Атланті й Сан Франциско.

Менше поширення здобула повість Рахилі Фільд п. н. „Це все й ще небо”. Це історична повість. Геройкою тут приватна вчителька.

Дуже поширена історична повість Маргарити Мічел п. н. „Проминуло з вітром”.

З інших книжок загально — поширені книжки письменниць Лері Крей і М. Рулінгс.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ ЧАСОПИС У ТЕРНОПІЛІ.

З днем 1-го лютого ц. р. зачав виходити в Тернополі новий польський щоденник під назвою: „Дзєннік Подольскі”. Це орган польських промислових кол. Частину часопису друкують в Тернополі, а частину в Варшаві.

ДЕМОНСТРАЦІЙНЕ ВНЕСЕННЯ ПІДЧАС ЗІЗДУ ПОЛЬСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

У Варшаві підчас зізду польських учителів чужих мов поставили демонстраційне внесення, щоб у польських школах скасувати науку німецької мови. Предсідник цього внесення не піддав під голосування.

БУНА — ШТУЧНА ГУМА.

Німеччина вже майже зовсім перестала спроваджувати гуму на виріб автомобілів обробувачів з Південної Америки, бо має вже свою власну гуму. Штучну гуму в Німеччині називають буюно. Хоч і дорого коштує виріб буні, то всеж таки в Німеччині ліпше вживати гуму свого власного виробу, ніж спроваджувати природну гуму з гумових дерев, із заграниці. Дорога буну, але за те автомобілі обробчі з неї тривкіші як з природної гуми.

НАПРУЖЕНІ ВІДНОСИНИ МІЖ ПРАГОЮ, ХУСТОМ І БРАТИСЛАВОЮ

ПРАГА. — Есошіетед Прес подає, що в Словаччині відбуваються протическі й протижидівські демонстрації. Народня Партія помершого о. Глінки домагається для Словаччини повної державної незалежності. Те саме домагання виставив Сано Мах, голова бюра пропаганди.

Що діється, годі точно знати, бо годі приватним людям добитись телефонічного połącення з Братиславою, столицею Словаччини. Одно певне, що спокою в столиці нема.

Прем'єр Волошин протестував.

Кореспондент часопису „Ди Нью Йорк Таймс” подає, що німецькі газети оголосили текст протесту, висланого з Хусту прем'єром о. Волошином до президента Емілія Гахи, Прем'єра Берана і міністра заграничних справ Хвальковського, в якому о. Волошин підкреслює, що він не дав згоди на назначення міністра неукраїнця, назвав назначення ген. Прхали незаконністю, та зазначив, що ця незаконність є причиною неспокою та терть між населенням і чеськими урядами. Урядові круги це заперечують.

Гострі дебати.

Кореспондент подає далі, що з Словаччини прибули два делегати на переговори з центральним урядом. Уже почалися розмови, але прибрали дуже гострий тон.

К. У. МАТИМЕ ВЛАСНІ ГРОШІ.

ХУСТ. — Уряд Карпатської України видасть власні гроші вартості 50 шагів та 1, 3, 5 і 10 гривень.

БУДЖЕТ К. У.

ХУСТ. — Уряд Карпатської України прийняв такий бюджетовий прелімінар: 73 мільйони корон на шкільництво, 37 мільйонів на публічні роботи, 16 мільйонів на хліборобство, 12 мільйонів на здоров'я і тіловиховання, 11 мільйонів на судівництво, 2 мільйони на президію ради міністрів. Також рішено вести державну господарку дуже ощадно й ще знизити особові видатки.

ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ.

ХУСТ. — На дорогах К. У. працюють окремі відділи робітників та членів „Карпатської Січі”. Робітникам платять денно 18—25 корон.

ЛІКАРІ В К. У.

ХУСТ. — В Карпатській Україні є тепер 132 лікарі, з того 50 українців, 24 „руських” 41 жидів, 10 чехів.

ЧУЖІ КАПІТАЛИ.

ПРАГА. — „А-Зет” подає, що є господарське зацікавлення Словаччиною і Карпатською Україною з боку британського, німецького й італійського капіталу.

ВИСТУП УКРАЇНЦЯ-СКРИПАКА.

ЛОНДОН. — Дня 2. квітня б. р. відбудеться через лондонське радіо повоний виступ скрипака Богдана Губицького, канадійського українця. Радіостанція надаватиме програму для цілої британської імперії, а головні для Канади. В програму Губицького ввійдуть деякі українські композиції.

ШУКАЄ ГРОШЕЙ.

ЛОНДОН. — Польща хоче дістати позичку на будову каналу, що лучив би Балтик з Чорним Морем. Канал був би довгий на 1,894 кілометрів. Ішов би від Висли через Дністер і Прут до Дунаю.

ТАКИ ЗАСУДИЛИ.

ЛЬВІВ. — Польський суд засудив українського греко-кат. священника о. Івана Федішина на в'язницю 8 місяців і 40 зол. коштів за те, що в двох випадках подав у витягах з метричних книг „Новоковський”, а не „Новоковскі”. Прокуратор твердив, що назвище „Новоковскі” є чисто польське і його серед українців нема.

ЯК І ЗА ЩО АРЕШТУЮТЬ?

ЛЬВІВ. — „Діло” (ч. 36) подає, що ніхто не знає, де перебуває о. Іван Которович, 60-літній український православний священник у с. Бабицях на Холмщині. Наказ арешту видали польське старство з тим, що має бути переведена ревізія, при якій має поліція забрати „докази зв'язку арештованого з Організацією Українських Націоналістів в Малопольщі”. У висліді ревізії поліція забрала: кілька календарів і букварів, а в церкві не знайшла нічого.

„СЕНЗАЦІЯ”.

ХУСТ. — Кореспондент „Діла” Р. Голіян подає, що в Карпатській Україні закордонні журналісти мають велику сензацію: К. У. це одинока з потрійної федерації (чехів, словаків і українців), що донині не видала протижидівських законів. А такі закони видали також в Мадяричині, Румунії й Польщі. Тому думають, що жиди в К. У. готові ще зі зв'язних мадяронів стати — українофілами, принаймні з інтересу самозбереження.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початковий чек три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в п'ятницю (з англійською частотою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
На три місяці	\$0.75	Three months	\$0.75
В Джерзі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

В Канаді наслідки пошти не відповідають на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Сво-ода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ШИРОКА НИВА

Зацікавлення українською справою, що виразно пробивається в теперішній американській публіцистиці, приносить нині вже рідко коли перериваючися тецією статей про Україну. В тих статтях слідно вже деяке отверзіння з першого чаду новини, з яким почали трактувати справу американські газетарі під натиском несподівано об'явленої потреби писати про мало їм відому справу. Однак, навіть у цих, багато вже обережніших статтях, ще є багато преріжного шумовиння, котре є й неправдиве й для української справи шкідливе.

Який тиждень тому, назад досить поширений ілюстрований двотижневик „Look“ подав був статтю про Україну як найближчу ціль Гітлера. Є це властиво журнал фотографій, спрепарований для тих, що люблять „читати образки“, отже й ця стаття присвятила більше місця фотографіям, знятих за всіма вимогами цієї штуки. Тексту мало, але й в цій малій кількості автори встигли напхати на диво багато несенітиць.

Коли цьому журналові, як призначеному для неграмотних оглядачів образків, не можна багато дивуватися, то зате можна подивуватися іншим журналам, що мають вищі претенсії й амбіції, що збираються промовляти до інтелігентних людей або вчити людей справжнього знання.

Наприклад, тижневик „Нью Репоблік“, що має такі інтелігентські амбіції й ліберальні традиції, виступив в останньому числі з статтею про дві України. Мовляв, є не одна, а дві України. Польська й російська. Польська — з національного мішаниною, угнетена, з гарними споминами про німців, слухаюча радо націстичних агентів, котра слухала би кожного, хто обіцяв їй землю й свободу. Російська Україна — що знає про німців лише з їх інвазії в 1918. році, котра вирішила нині національну справу, де українець може свobodно читати своєю мовою й вибирати своїх урядників, де нема нині політичного невдоволення, де є мало справжнього сепаратистичного почування...

Для приміру можна теж навести один маленький уступ з місячника „Popular Educator“, отже місячника, що вже з самого заголовку показує, що він хоче ширити науку в масах. В останньому числі пише він у статті про Польщу: „Львів, буваюча столиця Східної Галичини в Австрії, на ріці Дністрі (по англійськи: Dneister!), котрої долина тягнеться здовж Карпат до Чорного моря“. Звісно, не можна відтак дивуватися, що пересічні американці так мало знають про Україну, коли в головах тих, що учать, панує така мраковина.

Це все ставить перед українською імміграцією задачу подати принаймні про свою країну, людей і культуру правдиві й повні інформації.

ПРЕМ'ЄР АВГУСТИН ВОЛОШИН

(Біографія).

Дня 17. березня 1939 року прем'єр Карпатської України буде святкувати 65-ліття свого життя.

Ціла Карпатська Україна вже заздалегідь приготувалася величаво відсвяткувати цей так знаменний ювілей.

Батько карпатоукраїнського народу народився 1874 року в селі Келечині волівської округи. Гімназію і теологію кінчав в Ужгороді. Професорський іспит склав у Будапешті. Швидко потім став професором мужеської учительської семінарії в Ужгороді.

В дуже молодому віці почав свою громадську працю. В 1901 році зачав редагувати „Науку“, що опісля прийняла назву „Свобода“. Майже 40 років нинішній прем'єр Карпатської України, колишній о. директор А. Волошин, був неперемінним борцем за права українського народу під Карпатами. Часопис „Свобода“ став його трибуною, з котрої лунала живе слово і зивало нарізд до боротьби за краще завтра. І хоч важко було голосити те, що наказувало його національне почуття — проте через драконські закони побідно проходив о. директор і разом зі своїми співробітниками виховував нові кадри свідомої молоді.

Між 1901 та 1907 роками видає цілий ряд педагогічних підручників. І так появляються „Читанки“, „Азбуки“ і різні фахові підручники. В тому часі виходить теж з друку його „Граматика української мови“. Це є одна з найповніших його праць, що принесла йому признання і в кругах філологів. Що правда, під цю пору є вже ця граматика перестаріла, але і той саме час вона виконала велику і незамінну прислугу в школах.

В часах найбільшої мадяризації Августин Волошин веде якнайактивнішу працю і надає всеціло тон тодішньому інтелектуальному життю. Видає книжки, календарі, редагує часописи та бере живу участь в громадському житті.

Та найбільші заслуги має Августин Волошин супроти українського народу з часів визвольних українських змагань в рр. 1918—1920. В той час український нарізд будував на всіх українських етнографічних землях Соборну Українську Державу. Карпатська Україна на своєму конгресі в Хусті, 21. січня 1919 року, висказала своє рішення, що хоче прилучитися до Української Держави.

Українську Державу розбила. Карпатська Україна шука-

ла сама собі виходу з тої важкої ситуації, в якій по війні знайшлися інші народи, а між ними і український нарізд.

Тоді Карпатська Україна прилучилася до ново повста-лої Чехословацької держави. Саме під проводом А. Воло-шина 100-членна делегація приїхала до Праги і підписала формальну злуку.

Тепер ми мали б сказати де-що про його 20-літню працю. Та тут ми мусіли витягати на денне світло декому досить неприємні моменти старого режіму. Хай це оцінить історія. Ми можемо сказати, що цих 20 років А. Волошин провів дуже тяжку боротьбу з насаджуваним русофілством, мадяризованим і взагалі з тими перешкодами, які клав старий режім.

По війні А. Волошин знову береться до нової праці. За-сновує разом зі своїми співробітниками „Хліборобську партію“, яку опісля реорганізує на „Християнську народ-ну партію“, на чолі якої сто-яв аж до минулого року. Був вибраний теж послом до пражського парламенту із зга-даної партії.

Являється співробітником т-ва „Просвіта“, яка дуже ба-гато спричинилася до культур-ного піднесення краю видаван-ням популярних брошур та газет.

Рівнож А. Волошин є відомим як письменник. Його дра-ми „Маруся Верховинка“ і „Без Бога ні до порога“ мали великий вплив на маси. Тому теж зовсім заслужено т-во письменників і журналістів в Ужгороді вибрало його за по-чесного члена.

І на полі господарському дав тривкі основи під цілий ряд економічних інституцій. Згадаємо тільки Підкарпат-ський Банк, Краєвий Коопера-тивний союз, асеккураційне т-во Бескид, фабрики „Акорд“ та „Геліос“, Торговельний Со-юз та інші.

У кожному році він вкладав себе цілого. Завжди бадьорий, повний енергії, молодості, муж чину. І дійсно можемо повторити його слова, які ска-зав на своєму 60-му ювілею: „Не той старий, кому метри-ка показує...“

Нарід карпатоукраїнський і взагалі весь нарізд україн-ський його шанує і любить. Зовсім влучно назвав його Батьком. Бож він відкрив нову сторінку в історії Карпатської України. А цей день 26. жовт-ня 1938 року стане пам'ятним днем.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

хутір, жий собі з ним, а захо-чеш вийти замуж за іншого, то це від твоєї волі, я буду просити, щоби владика дав тобі дозвіл. А я... я піду на бісурман. Може бути, Бог до-зволить положити душу за ві-ру християнську. А тобі найму підводу, дам козаків прово-дити тебе, випрошу у царя че-рез князя грамоту на переїзд, щоби тебе ніде не затримали. Ходім зараз. Твоя дитина бу-де тоді жити.

— Ні, ні, мій милий, мій е-динний, мого сонце, мого щастя, мого серця! Я від тебе не пі-йду. Я з тобою буду. Не прога-най мене!

— То дай зарізати дитину.

— Юрку, Юрку, змилуйся... Настя упала на землю й го-лосила; дитина ревіла.

— Говори скорше! — ска-зав Кудеяр. — Скажи послід-нє слово, чи забираєшся від мене з дитиною, чи лишаєшся зі мною?

— Лишаюсь, лишаюсь з то-бою, без тебе я жити не хочу — кричала Настя.

— Давай зарізати дитину.

— Возьми — сказала Настя, Настя, опісля скрикнула і припала головою до пня.

— Отсе жінка, отсе скарб — сказав Юрій. — О, моя до-

рога! Ну, чи є на світі друга така жінка!

Він поцілував жінку в голо-ву, відтак взяв дитину за руку і хотів вести.

Дитина, немов відчувачи інстинктивно, що їй заподі-ється якесь лихо, сильніше за-ревів і зачала упиратися. На-стоя живо підняла голову, а побачивши, що Кудеяр заби-рає від неї дитину, кинулась до нього, схопила за руки й кричала:

— Юрку, Юрку, змилуйся, Христа ради!

— Знов! — сказав Кудеяр. — То даєш, то відбираєш ди-тину. Возьми собі її і заби-райся від мене. Ходім сейчас до міста. А це нині поїдеш з дитиною на Україну.

Пійшов лісом в напрямі до міста. Настя стояла. Дитина підбігла до неї, немов глядя-чи рятунку. Кудеяр, відій-шовши кільканадцять кроків, обернувся.

— Ходи за мною — грімко крикнув — ходи, кажу, скор-ше ходи! Сказано тобі — не буде інакше! Ходи! Нанімаю підводу; ти поїдеш сьогодні на Україну. Ходи!

Прискорив ходу. Настя піш-ла за ним. Дитина бігла за матерю.

(Далі буде).

Національності у Франції

II.

Катальонці у Франції, в о-колицях Русійону при грани-ці з Каталонією еспанською, ще не вийшли з меж етногра-фізму і „просвітництва“. Але поступ цього малого уламку катальонського народу поміт-ний. Книжки, газети каталь-онською мовою виходять не ли-ше у Франції, але також чи-тається все, що приходить із Каталонії еспанської, з Бар-селони. Поразка каталь-онських автономістів в Еспанії буде тяжким ударом і для французьких катальонців. А-ле історія показує, що раз початого національного руху не спинити.

Приблизно на тім самім рівні, що й катальонці, стоять французькі баски. Їх мова не допускається до навчання на-віть у народніх початкових школах, хоч учені мовознавці з цілого світа виявляють ве-ликий інтерес до мови басків. І тут рішає французький страх перед „сепаратизмом“. Поки баски в Еспанії мали свою ши-року самоуправу, то їх при-клад давав надію на відро-дження і баскам французьким. Тепер зв'язок між цими части-нами одного народу перерва-но. Література французьких басків обмежується покищо до церковних видань — кате-хизмів і молитовників. Але з року на рік зростає націона-ла свідомість баскського на-роду, що виявляється на всіх ділянках громадського, куль-турного і господарського життя.

Останім часом багато пи-шеться в світовій пресі про Корсику, на котру свої пре-тенсії заявляє Італія. Мова корсиканців — це італійський діалект, що не став літератур-ною мовою. Для французької політики в тім є вигода, бо французи не визнають права італійської літературної мови на Корсиці, а діалекту не до-пускають до шкіл і урядів, бо він, мовляв, грубий, неотеса-ний. А однак на Корсиці па-нує серед людности французь-кий патріотизм. Одною з при-чин цього патріотизму є На-полеонська традиція. Царя Наполеон I. був з Корсики, та-кож Наполеон III. окружав се-бе самими корсиканцями, як тілесною охороною. Ще й досі ідеал корсиканця — служити в поліції у якійнебудь фран-цузькій колонії, або у Фран-ції, потім піти на пенсію і до-жити віку на ріднім острові. Проте й на Корсиці пробудив-ся місцевий автономізм. З до-помогою Італії утворилися не-великі групи корсиканських патріотів, котрі брали участь у зібдах національних меншин Франції і стоять у зв'язку з ельзаськими німцями.

Після ельзаських німців най-вишачнішою меншиною у Франції є бретонська наці-ональність. Аж до початку 16. віку Бретань була самостій-ною державою. До Франції ця провінція була прилучена че-рез шлюб бретонської княгині Анни з французьким королем Карлом Восьмим. Але й після злуки Бретані з Францією бретонська мова і національ-на свідомість ще довго жила в народі. Шляхта і міщанство приймали французьку мову і звичай, але селянство лишало-ся вірне мові предків.

Утиски супроти бретонської мови почалися від доби фран-цузької революції. Тому, що бретонське селянство було під великим впливом свого като-лицького духовенства, фран-цузька республіка, що не була в згоді з католицькою церк-вою, уважала, що „освіче-ність“ у Бретані запанує най-легше тоді, коли в цій країні пошириться французька мова. Так бретонська людність під-лягла невилній і систематич-ній деаціоналізації. До цьо-го свою руку приложило та-

кож місцеве духовенство. Бре-тонські священники забороня-ли навіть в церковних школах дітям уживати бретонської мови, хоч до цього їх ніхто не примушував. Протягом 19 ві-ку Франції не вдалося знищи-ти бретонської мови, але всеж політика, ведена Парижем, на-брала великої шкоди бретон-ському народові. Утворився дивовижний бретонсько-фран-цузький жаргон, мова розпа-лася аж на чотири діалекти. Без літературної мови бретон-ці занепадали культурно, еко-номічно і морально. Бретань на цілу Францію має найви-щий відсоток неписьмених, алькоголізм тут найдужче по-ширений. Хоч причина такого положення цілком ясна, однак ще 195 року французьке міні-стерство особливим декретом заборонило вживати місцевих мов у школах.

Проти французького утиску в Бретані вже перед світовою війною почався національ-но-політичний рух. 1911 року в Бретані утворилася бретон-ська національна партія, котра в своїх пресових органах на-зиває Францію „країною на-ших ворогів“. Після світової війни бретонський рух зріс і став радикальнішим. Ініціати-ву в русі бере молодь. Вида-ються книжки, часописи, слов-ники, улаштовуються курси бретонської мови. Автономі-стична бретонська партія, у-ворена 1927 року, домагається ширшої самоуправи з власним парламентом і з власним уря-дом для Бретані. Бретонці ті-сно зв'язуються з ельзаськими автономістами. Делегати бре-тонських патріотів брали у-часть у зібдах національних меншин Європи в Женеві. Бретонці мають перед очима приклад національного відро-дження в Ірландії. Серед них твориться свідомість прина-лежності до великої коліс-кельтської раси, що панувала в Європі. Деякі гарячі голови пробували виявити свою нена-висть до Франції також чи-ном: 1932 року вибухом зни-щено пам'ятник злуки Бретані з Францією в місті Ренн.

Як ставиться французька у-рядова політика до національ-них рухів у своїй державі? Ми вже бачили, що централізм глибоко сидить у французькій душі. Ще й досі політич-на Франція не хоче визнавати всьому світові відомих фактів, що в цій державі живуть на-ціональні меншини. Аджеж дійшло до великого скандалу, коли 1919 року бретонці по-дали були петицію до мирової конференції в Парижі, щоб конференція примусила фран-цузький уряд дати права бре-тонській мові.

Французька влада не знає ніякого способу заспокоїти на-ціональні рухи в своїй держа-ві, як підслена асиміляція і поліційні репресії. Ця політика приводить до того, що давній французький патріотизм серед меншин у Франції слабне і зникає, а між ельзаськими та бретонцями зростає бажання відділитися від Франції. В на-шій неспокійній добі може статися, що до 3 мільонів лю-дности Франції, в разі її кон-флікту з судіями, будуть ба-жати поразки держави-гноби-тельки. Але може виникнути ще більша небезпека, коли прокинеться політична свідо-мість між провансальцями. А це також може статися. Ще в кінці 19 віку, наприклад, самі українські провідники Над-дніпрянщини жили словника-ми, історичними та літератур-ними інтересами, а вже 1917 року в Києві повсталала неза-лежна держава. Те саме може бути і в Провансі. Тоді Фран-ція муситиме заплатити доро-го за кривди, заподіяні поне-воленим народам своєї дер-жави.

К. Л.

ВІСТИ з Москви

Швейцарська газета „Дер Бунд“ з 20. лютого б. р. да-є такі відомості: Хоч бу-ли многоразові чистки, совет-ське життя не прочистилось ще. Нижче наведені приклади, що всі без винятку походять з советських джерел, підтвер-джують, що чистки не лише що не знищили проблеми са-ботажу, а навпаки, її пошири-ли. Звідомлення НКВД (бу-ше ГПУ) подають такі дані про саботажну діяльність у фабриках зброї в Москві, Ле-нинграді, Саратові, Вороніжі та Челябинську: за час від-жовтня 1938 до січня 1939 за-арештовано 12,000 людей. Їх переведенні саботажу випус-но з тюрми 3,127. В грудні 1938 року виїздив воєнний суд на сесію до Саратову. За 3 дні розглянув 154 справ і видав 27 засудів на смерть, 101 на 10 до 20 літ і 26 на 5 до 10 літ примусових робіт. Воєнний суд в Ленінграді видав лише на протязі місяця січня 1939 року 21 засудів на смерть, та 911 на примусові праці понад 10 літ. Все це за саботажі в тамошніх фабриках.

Виконують саботажі не ли-ше робітники, а й майстри, ін-жиніри та урядовці. Частенько заарештовуються і цілі відді-ли армії за пасивний спротив наказам зверхників. Такі від-діли переформовують в курні курні та заставляють їх пра-цювати коло доріг. В тих ку-рнях часто трапляються акти саботажу. Так нпр. воєнний суд в Ленінграді засудив дві: 29. січня 1939 року 182 бій-ців карного курня на смерть за те, що вони не виконува-ли накладаної на них праці та в додатку пробували роззбро-їти сторожу ГПУ, що їх пиль-нувала. Підчас цієї спроби вдалось 94 бійцям втекти. 3 них до 3.2.1939 злапали ли-ше 4.

На фінському двірці в Мо-скві злало ГПУ для 20. сі-чня 1939 року бувшого шефа бюра ГПУ в Ленінграді Голь-берга. Він в жовтні минулого року довідався, що його ма-ють арештувати і сховався. Йому закидують, що він ви-шпонував для Фінляндії і Шве-ції. По заарештованню знай-дено при ньому паспорт на і-мя Гурева, урядника з комі-саріату заграничної торгівлі, виказку, яка дозволяла йому виїхати в службових справах до Гельсінк в Фінляндії та більшу суму гроша в чужій валюті, брилянти і багато до-кументів, що мали деяке зна-чення для заграниччя.

З наведеного ясно вихо-дить, що нема в Советх об-ласті, де б не було саботажу. Тому набирає важности пи-тання, чи Советам вдасться коли опанувати це положення.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

С. П., Бейон, Н. Дж. — В звіті жертв з Листопадового. Свята додати: П. Харів \$1.

С. К., Глестенбург, Коні. — Про те, про що питає, було в дописі п. Маланчука в „Сво-боді“ з 24. лютого б. р. Коли це замало, то додайте, а ми помістимо.

Н. М., Нью Йорк. — Дуже похвально, що Ви вже обчи-слили свій податок на Карпат-ську Україну та готові його заплатити. Думаємо, що в ко-роткому часі та справа буде наладнана в порозумінню з у-рядом Карпатської України. Тоді знатимете усе точно.

Не-критик. — Повірте, що редакторам гірша біда з вір-шамі ніж тим, що їх читають. Тому не винуйте нас.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА

В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(25)

І люди будуть мене всти-гати, глумитись стануть. Ади — скажуть — Кудеяр татарчука няньчить. Ні, ні, я такого стику не пере-біс би. А віддати між чужих людей! Коли ти будеш знати, що він живий, все таки будеш про нього думати, станеш по-биватися й сама собі скажеш: та це таки мій синок! І тоді забанеться тобі його побачи-ти. А цього не хочу.

— Ей Богу, ні, ось тобі хрест, Юрку; ніколи, поки мо-го життя не захочу, не поба-чу, забуду...

— Виросте, довідається, приїде до тебе, до мене, а то-ді це гірше буде, коли його великого заріжу. А він же мо-же бути і добрим чоловіком стане, у мене все таки кров

ріжу тоді наберусь ще гіршо-го гріха, бо хрещеного, а мо-же й доброго чоловіка зарі-жу. Тепер же, доки він пога-ний, то що він? Нехрещений, то так само мов звір! Ні, На-сте, я на це не пристану, що-би віддавати його в чужі ру-ки. Сказаного не відкину: а-бо дай дитину зарізати, або забирайся з нею від мене на віки.

— Боже, мій Боже! На що ти, Господи, визволив мене з тяжкої неволі? Ліпше було мені вмерти в бісурманській землі в кайданах...

— Чого на Бога нарікаєш? — сказав Кудеяр. — Коли то-бі так жалі дитини, значить, ти любиш цього бісурман-ського виродка більше ніж мене. Бог з тобою, а тобі не ворог, не местник. Іди з ним у

• 3 ДНЯ •

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ:

„Нью Йорк Таймс“ з 28. лютого ц. р. приносить новинку про жидівський конгрес, що награвував політику Англії в справі Палестини. В тій новині дослівно говориться: „Жидівські організації і поодинокі особи осуджували вчора британські пропозиції, щоб перервати мандат над Палестиною і створити там незалежну державу, контрольовану арабами. Американсько-жидівський конгрес характеризував цей план як „нову велику зраду жидів“. Жидівські організації закликали уряд Злучених Держав взяти провід серед народів і перешкодити Британії уневажнити декларацію Бальфура, яка „обіцявала жидівському народові створити жидівську національну батьківщину“. На основі цього британського плану жиди в Палестині стали б на стало меншістю“.

ДО ЧОГО ВТРУЧАЮТЬ „ДЕМОКРАТИ“.

А далі в тій же новинці подає слова жидівського чільного діяча Гольдштейна, який сказав: „Перервання британського мандату над Палестиною було б недемократичним кроком, який присвятив би добробут більшій частині палестинського населення, щоб тільки заспокоїти тих, які навіть сьогодні підмінують британський морський і мілітарний престиж“.

Цей жидівський конгрес заповів, що по цілих Злучених Державах Америки жиди розпочнуть протестні віча враз із домаганням, щоб англійці дали їм тримати мандат над Палестиною і звідтам свого війська та своєї влади не відтягали. Бо коли англійці звідтам забрались — владу захопили араби.

ЖИДІВСЬКА ДИПЛОМАТИЯ.

„Нью Йорк Геральд Трибюн“ з 1. березня ц. р. доносить з Лондону: „Жидівська делегація покинула конференцію круглого стола в справі Палестини... Жиди закінчили свої „формальні“ розмови вчора, коли безсильно відкинули британський план дати арабам і жидам пропорційний голос в уряді, який то план означав би арабську перевагу й евентуально довів до заложення незалежної держави, в якій араби перекинули свої жидівських сусідів на основі конституційних прав“. А далі в тій самій статті говориться, що рабін Степан Вайс з Нью Йорку, який має великий вплив в американській політиці й все гостро виступає проти Гітлера й обороняє „демократію“, радить жидам бути твердими, пакувати манатки та вертати домі, а виборювати право для жидів іншими способами...

А далі вчитали ми ще таке, що американський амбасадор в Лондоні Кенеді заявив англійському урядові, що „зречення з англійського мандату над Палестиною викликало б дуже пригноблює враження в Америці“.

ЖИДИ ЗНАЮТЬ СВОЙ ІНТЕРЕС.

В такий спосіб обороняють своїх прав жиди. Іх в Палестині лише 10 відсотків, а араби знаходяться в переважній більшості. Тому і так боляче, щоб Англія не зрелася своєю мандат над Палестиною та не створила з неї незалежної держави, в якій мали б пропорційне право араби і жиди.

Зрозуміло, що в такій незалежній і конституційній державі араби мусіли б здобути перевагу, бо їх десять разів

більше від жидів. Алеж це було б вповні справедливо. Це було б демократично! Воно не гарно, коли меншість хоче панувати над більшістю. Це деспотизм, диктатура, політична захланність. А проти „деспотизму“ і в ім'я „гуманності“, „людяності“, „демократії“, повинні виступити і ті, що наприклад так гостро осуджують уряд ген. Франка. Чи може ні?

НАГОДА БУТИ „ЧЕМПІОНАМИ“.

Тому є тепер добра нагода для наших шляхетних гуманістів показати себе чемпіонами справедливої справи. Бо чи може бути щось краще, як допомогти арабам відискати свою державну незалежність? Вже навіть Англія склонила відтягнути з Палестини свої війська й зрезигнувати з свого панування! А ті жиди Англії не лускають і сілю хочуть змусити її тримати свої полки і гармати в Палестині. Тай чим залякають вони Англію? Кажуть, що „забравши англійських полків і гармат з Палестини було б... недемократичним кроком“!

Чи розуміють тепер наші „шабесгої“ про який інтерес думають народи, коли вимовляють слова: „демократія“, „гуманізм“, „конституція“ і т. п.?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРИЛУЧУЮТЬ ДО БІЛЬШОСТІ.

Слідкуючи пильно за дискусією, чи читати польські газети, чи ні, я прилучуюсь до більшості й кажу, що так не треба нам, браття, читати польської отрути. Бо нині Польща є нашим ворогом число 1. Погляньмо на польське відношення до нашої маленької, але дорогої Карпатської

України. Якою їддю дишуть польські газети до всього, що українське. Чи з тих газет, заправлених тою їддю, можна навчитись чогонебудь корисного?

Василь Нагай,
Савана, Джа.

УРИВКИ З ЛИСТІВ З КРАЮ.

I.

...Бо ту у нас, в старім краю, тих борців, що то найбільше допомагали Україні, у більшості-поляки пісали на другий світ. Приїздила карна експедиція, ловила людей, біла їх від п'ят до голови. А хто умлівав, то закидали в рот кавалок цеглуту і лили туди воду, щоб не задубів. Тому тримісяч така експедиція приїхала до Брониці, зловила священика, розбила його до сороки і страшно скатувала. Але то все не помагає. Нарід страха загубив і кричить „віддай Україну назад“. Тепер цілий світ косять як то корабель на океані. Польща війни зовсім не хоче, також Сталін війни боїться. Хіба покаже початок Гітлер, Мусоліні та Японія, то побачимо, що з того буде. Вас прошу написати щось з політики, бо Америка такий край, що найліпше визнається в тій завершуві“.

II.

...Доношу Тобі, що в нашій селі на свята ходили по коляді і мали зізвуду. На тій зізвуді були українські краски. Зайшла поліція і порізала зізвуду. Та хлопці зробили другу зізвуду. Поліція арештувала хлопців і вони тепер сидять в арешті. Не знати, що з того буде. Нам все забороняють. Така біда є коло нас, що не знаємо, коли з тої біди вийдемо“.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГАРТФОРД, КОНН.

Концерт в честь Ольги Басарабової.

Дня 12 лютого ц. р. відсвятковано в нашій громаді свято в честь Ольги Басараб. Рано відправив панакхиду по нашій героїці парох о. Степан Бадандюк і виголосив при тім зворушливу промову. В часі панакхиди стояли в народніх строях члениці У. Ч. Х.

Пополудни в год. 3 почався концерт, який відкрила голова відділу У. Ч. Х. Анна Данилюк. На гарно прибраній вишивками столі красився образ Ольги Басараб. Хор під у правую п. М. Похмурського відспівав ряд відповідаючи з хвилі пісень.

Святочний реферат виголосила панна Оля Небор. Описала ідеї У. Ч. Х. перевели збірку. В дальній програмі були декламації наших школярів: „Діточа присяга“ — А. Семечко, „Могилі героїв“ — О. Тохмурська. На політичних язівні зложили по \$2: о. С. Бадандюк, Малана Чикало; по \$1: І. Саган, П. Криль, П. Смик, Д. Гринчук, Павліна Соленська, С. Степанія Кундас, А. Данилюк, Марія Ціжман, П. Апанович, Марія Данилів, Анна Вакалюк, Ева Саламаха, Юлія Локоть, Катерина Ярошевич, Степанія Драляк, Антонія Коба, І. Олендер, В. Лукасевич; по 50 ц.: Евдокія Мороська, М. Скоробагатий, М. Курдина, П. Савка, В. Мотиль; решта дрібними. Збірка на галі \$39.60. Підчас панакхиди \$8.85. З відзначок при дверях \$9.72. Розходу було \$18.67. Виславо через Обеднання \$39.50 на політичних язівні.

Присутня.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ЙОНГСТАВН, О.

Союзове Свято.

Ще нема року як наші місцеві відділи У. Н. С., яких є сім, вибрали собі президію в особах: Т. Періг, предсідник, П. Сильчак секретар і М. Стахура, касієр. Ці урядники при допомозі відділових урядників влаштували в неділю 12 лютого ц. р. в великій українській салі при Рейен вулиці Союзове Свято.

На це свято запрошено ред. „дра Луку Мишугу. Свято складалось з трьох частей: мажорного концерту і промов, гостини-бенкету і балю. З огляду на брак часу представлення „Сироти“ не відбулося.

На свято прибуло понад 400 союзовців і гостей. Предс. Т. Періг відкрив свято річезним словом, а хор „Боян“ під проводом проф. Когута відспівав гимн Союзу, який привітали стоячи. Далі хор відспівав ще кілька гарних пісень, за що привітали нагородили його оплесками. В дальній програмі предсідник докликав до слова о. І. Забаву і бесідник в півгодинній промові представив присутнім початки і розвій Батька Союзу та виказав ті цінности, які У. Н. Союз дав нашої еміграції за час свого 45-літнього існування. Бесідник заявив, що ми мусимо відноситись з пошаною до перших піонерів Союзу, які поклали основи для такої організації, що нині є славою для нас усіх.

Головний бесідник д-р Мишуга, вияснив ідеологічні основи У. Н. Союзу, а потім говорив про те, що діється на українських землях. А як згадав за уряд Карпатської України і Батька о. А. Волошина, привітали прийняли це бурю оплесків. Бесідник говорив про те, що бачив власними очима; говорив про те, як виросла Карпатська Україна, а потім пояснив, що за ню ведеться така завзята боротьба тому, що визволення Карпатської України вважають у світі початком визволення Вейської України.

Далі покликало другого священика о. С. Мусійчука, який вказав на факти, що Батько Союз не лиш дбає про своїх власних дітей, але дає почин до творення інших українських організацій. Бо хто, як не Союз, через свою газету „Свободу“, не кликав нас працювати для Рідного Краю, хто як не Союз кликав нас збирати жертви на Рідну Школу, визвольну боротьбу, інваліди й інші цілі? Хто перший кликав нас протестувати проти кривд українського народу? перший вислав представника в Карпатську Україну і до інших держав боронити української справи? Хто видає книжки, в яких поважає про всі наші національні справи? — Батько Союз. Це наша заповідь і духовна твердиня. Він все кликав нас до добрих речей і до його покликів ми мусимо прислухуватись набувуче. Тут переведено збірку, а хор Боян знов відспівав гарно кілька пісень. Відспівання „Ще не вмерла“ закінчено першу частину свята.

Опісля розпочато другу частину — бенкет. На тостмайстра бенкету предсідник покликав п. Ю. Пристава. Словом забирали: о. І. Забава і о. С. Мусійчук, п. Марунчак, І. Даровський, І. Коренський, С. Мот, В. Середницький, п. Біблій, п. Козак, Р. Гіль, М. Ткачинин, Ващак, Шульц, Кубіна, провідник йонгставських словесців І. Палкович, й інші. По вичерпанню промов привітали удались на велику галю, де відбувся бал з таццями до пізньої ночі.

На Карпатську Україну зло-

ЕМІГРАЦІЯ 30 СТАРОГО КРАЮ

У протязі року 1938 приймали до старого краю перший раз до Америки наступні емігранти за посередництвом найбільшого українського бюро на 7-мій вулиці CENTRAL STEAMSHIP AGENCY, 111-115 East 7th St.:

Ольга Дубель з Дорогова до сестри Софії Азарко, 428 Лорімер ул., Бруклін; Павліна Омелько з Ходачкова Малаго до тітки Станіслави Березної, 651 Секман ул., Бруклін; Анна Дзюбак до Жидні до брата Павла Дзюбака, 689 Wythe Avenue, Бруклін; Софія Петриш до села Бурлаївої до сестри Розалії Гуха, 217 — 23 вул., Бруклін; Марія Гасюк з Кременіш до тітки Анни Красовської, 5717 — 69 вул., Маспет, Л. Ай.; Марія Віломазур з Дунаєва до вуйка Михайла Камінського, 76 Бей 23 ул., Бруклін; Шимон Кайман з Шучина Білоостокого до брата Якова Кимана, 48 В. 37 ул., Нью Йорк; Іванна Вашишак з Смерекова до сестри Антонини Лозиняк, 345 Е. 16 вул., Нью Йорк; Анастасія Мащора до Свинтина до сестри Марії Лесник, Вашингтон Депот, Конн.; Анна Патріак з Радощини до тітки Еви Павлик, 1600 Йорк Еве., Нью Йорк; Броніслава Різник, з Яслян до брата Михайла Різника, 145-58 Лейквуд Еве., Джемайка, Н. Й.; Франко Спегель до Франки Спегель, 72 Е. 7-ма вул., Нью Йорк; Стефанія Зланмах з Палаши до сестри Анни Зланевич, 809 Трініті Еве., Бронкс, Н. Й.; Гелена Софія Луцка з Соколова коло Ржешиова до тітки Кароліни Кудук, 209 Белфорд Еве., Бруклін; Анна Гира до Жидні до вуйка Франка Майбушера, 1718 Вудбайн Ст., Бруклін; Юліан Пінтак до Саобідки Струсьської до тітки Анни Пінтак, 432 Е. 56 Ст., Нью Йорк; Анна Квал до села Скавирне до вуйка Гари Лукачини, 99 Йонкерс Еве., Йонкерс, Н. Й.; Франка Янь до Старого Самбора до тітки Френесес Янь, 1871 Монро Еве., Бронкс; Микола Діора з Завалова до вуйка Евгена Шавяка, 618 Бродвей, Вестбури, Л. Ай.; Яків Хомонтович з Білоостоку до сестри Іди Левкович, 1241 — 42 Ст., Бруклін; Анна Місько з Токарні до брата Івана Місько, 408 Е. 16 вул., Нью Йорк; Гіда Адам з Перемишля до брата Якова Адама, 194 Родней Ст., Бруклін; Михайло Місько з Токарні до швагра Івана Романа, 29 Е. 3 вул., Нью Йорк; Володимир Клоба з Завалова до сестри Ліни Клоба, 1107 Дюмонт Еве., Бруклін; Юлія Талан до брата Миколи Таланя, 209 Е. 5 вул., Нью Йорк; Леон Зевгер до Львова до сестри Гусі Зевгер, 292 Стантон Ст., Нью Йорк; Леон Бих до Петра Биха, 97 Н. 8 Ст., Бруклін; Йосиф Гавліський з Огніні до сестри Розалії Шоковської, 18521 Ален Ровд, Мелвіндейл, Міш.; Іван Ковалюк до Волі Якубової до тітки Розалії Міхти, 2415 Кларентон Ровд, Бруклін; Лікерія Вербицька з Коршівліки до Текалі Назар, 325 Вернон Еве., Бруклін; Тереса Крошинська з Баранович до брата М. Крошинського, 352 — 7 Еве., Нью Йорк; Емілія Гройль з Бржиски до вуйка Івана Стравба, 147 Грін Еве., Бруклін; Жигмунт Гваздзіньский з Гдині до швагра Йосифа Кусовського, 108 Дюмонт Ст., Бруклін; Йосиф Рубель з Ровович до тітки Йосифа Аогільницької, 229 — 13 вул., Джерзі Сіті.

Усі вище вимені уроджені в старім краю, приймали як звичайні емігранти. Крім повисших, ця агенція спровадила дуже багато тут уроджених, жінок до мужів, дітей до родичів, чоловіків до жінок, яких ліста було подана пізніше.

Ті всі, що мають намір спровадити своїх крешків з старого краю до Америки, повинні зголоситись до вище наведеної фірми, котра є докладно об'явленою з найновішими правами еміграційними і спеціалізується а усіх еміграційних справах, до кажом чого є стільки спроваджених осіб з Європи до Америки.

Подаємо ще раз докладну адресу: CENTRAL STEAMSHIP AGENCY, 111-115 East 7th St., між 1-ю й Евею і Евею „А“, New York, N. Y.

(огол.)

жили: П. Біблій \$1.50; по \$1: пані Мислива, М. Геран, Т. Періг, о. І. Забава, І. П. Марунчак, І. Павловський, п. Бідик; по 50 ц.: о. С. Мусійчук, п. Дубас, П. Стахура, І. Криль, П. Боднар, В. Радомський, п. Шивчишин, М. Криль, о. Гармич, П. Луцько, С. Волинчак, В. Зубек, П. Бирка, В. Венгжин; п. Петрик 30 ц.; по 25 ц.: В. Павлик, п. Ворожбит, пані Пірко, Д. Петрик, І. Корніба, Н. Нановський, п. Кремень, Т. Рапавий, В. Сорока, В. Терлецький, І. Горак, С. Юристовський, М. Мирдяч, М. Сорока, Н. Мирдяч, Марія Білан, А. Кравець, Н. Н.; решта дрібними. Разом \$23. З каси доложено \$7, разом \$30 виславо через Обеднання з призначенням по \$10: на Рідну Школу, визвольну боротьбу і Карпатську Україну.

П. Сильчак,
секр. орг. комітету.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Повідомлення!

Цим повідомляю Шан. Публику, що від тепер ми приготували висилати продукти масарські власного виробу: ковбаси, шинки й інші вудженіни, до кожної місцевості, але ЛИШЕ В СТЕЙТІ НЬО ЙОРК.

Маємо на складі й висилаємо до всіх стейтів без ріжниць віддалі всякі імпортовані шинки і інші продукти з кількох європейських країв.

Ще раз пригадуємо: До стейту Нью Йорк висилаємо всякі продукти власного виробу (шинки, ковбаси, сальцесони, паштети та всякі вуджені мяса) і продукти імпортовані.

До всіх інших стейтів висилаємо ЛИШЕ ПРОДУКТИ ІМПОРТОВАНІ (шинки, вудженки, полядвички та прочі).

Всі замовлення [висилаємо С.О.Д. До кожного замовлення просимо долучити 1 доларя на конто.

Жадні з наших та імпортованих продуктів не псуються в дорозі.

Вказівки, як обходитись з усіми продуктами по одержанню їх, залучуємо до кожної висилки.

Адресуйте так:

P. STASIUK
124 FIRST AVE.,
NEW YORK, N. Y.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КИЖКИ З КРАЮ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Беріш біду за роги, велика збірка веселих сценок, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговірок, на веселий вечір	45 ц.
Вигадливий бурсак, комедійка для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці)	25 ц.
Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5 жен.	30 ц.
Село на сцені, збірка монологів, діалогів, співів і представлення, які надаються для влаштування; ревії, вечірні, товариські зібрання тощо	30 ц.
Інсценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 образками, укладу сцени та 6 піснями в нотах	40 ц.

“СВОБОДА”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ПРИГОТОВАННЯ ДОБРОЇ КАВИ

Щоби скріпити природні прикмети кави, видобути з неї весь СМАК И АРОМУ, належить додати до кавника або „перколятора“

ЦИКОРІІ ФРАНКА

Ту приправу можна дістати в ліпших „гросернях“.

10 центів пачка

HEINR. FRANK'S SONS INC. PLUSHING, N. Y.

НОВА АМЕРИКАНСЬКА ГРОМАДЯНКА.

Марлена Дітріх, відома фільмова зірка, виреклася німецького громадянства й прийняла американське.

JERSEY CITY, N. J.

ХОР ім. ЛИСЕНКА В ДЖЕРЗІ СІТІ
вдає два представлення

„ВЕЧЕРНИЦІ“

опера в 2 діях Ніщинського

„ВИ ЛИШЕ НЕРВОВІ“

жарт на одну дію в англійській мові

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1939)

В „UKRAINIAN CENTER“, 181-183 FLEET ST., JERSEY CITY, N. J.

Початок у год. 6:30 вечір. — Вступ 50 центів.

Наш хор все підтримує всі громадські підприємства і часто виступає даром на всіх патріотичних імпрезах. Отже ми віримо, що весь український загальний побачить ці представлення і дасть нам заохоту до дальшої праці.

УКРАЇНСЬКЕ БУДІВЕЛЬНЕ І ПОЗИЧКОВЕ ТОВ. В ДЖЕРЗІ СІТІ

UKRAINIAN BUILDING AND LOAN ASS'N OF JERSEY CITY, N. J.

ВІДБУВАЄ МІСЯЧНІ ЗБОРИ В ТРЕТЮ СЕРЕДУ

кожного місяця

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЕРІЯ ТЕПЕР ОТВОРЕНА.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Українське Будівельно-Позичкове Товариство.

Український Більдінг Ловн в Джерзі Сіті, Н. Дж., виплатив \$38,800.

Минуло 18 літ як в Джерзі Сіті засновано „UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASSOCIATION“. Чимало перешкод мало Товариство і не одну кризу воно побороло. Загальна криза в Америці наклала й йому багато шкоди, але „Український Більдінг-Лон“ завжди потрапився отримати скоро і ступати по бідою вперед. Хотів наш Більдінг-Лон не обертає міліонами, однак він виплатив і виплачує що року кожний шер, і то з добрим зарібком. Від року 1933. до 1938. виплачено нашим українцям-шероцям разом з зарібком \$28,800. Багато наших шероців, котрі отримали гроші, вписалися знову в члени і далі є шероцями, та всі задоволені, бо переконалися, що Українське Будівельне й Позичкове Товариство в Джерзі Сіті є солідна бізнесова кооперативна організація, до якої повинні належати всі українці з околиці. Воно дає нагоду усім українським Товариствам, Братствам, Сестрицтвам, Клубам, так місцевим, як і з околиці, вступити в його члени. Багато з них уже з нього користає, признаючи цим наше товариство найліпшим і найпевнішим засобом для ошадності грошей. Кожний член-шеровець може взяти позичку на прапери, або на відповідну ціль. Особ-

ливо молодіжці корисно вступати в члени, щоб замолоду скласти свої центи, гірко працюючи. Колись вони так, як знайдуться. Як буде більше шероців, то буде можна більше позичок давати і більший прихід буде, ну і скорше будуть виходити шері — і скорше буде можна їх виплачувати. Якби шероців не міг платити вразі якоїсь перешкоди, а йому потрібно було грошей, то Товариство в кожнім разі виплачує, після стейтового закону.

Мітинги відбуваються в Українським Народнім Домі, 181-183 Фліт Стріт, Джерзі Сіті, Нью Джерзі, кожного місяця в третю середу, в годині 7:30 вечором. Серія тепер отворена. До уряду Укр. Будівельного й Позичкового Товариства належать усі тут відомі громадяни: президентом є Гр. Євусик; заст. предс. В. Гіль; касієром Ю. Тесаровський; секретарем В. Ф. Вагнер; адвокатом М. Е. Вагнер.

Ю. Т.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Дописувачі. — Не цитуйте ніколи з пам'яті віршів Шевченка, Франка, Лесі Українки, провірюйте за кожним разом, те, що знаєте, з текстом. Тоді завважите, як легко і правильно поступає з геніальними думками і як невільно їх передає.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 7. березня 1939. помер у Гемтрему член віалу 20. У. Н. Союзу

ТЕОДОР ДАНИЛИШИН.
Похорон відбувся в суботу, 11. березня, в 8. год. рано з дому жалоби, 2370 Денфорт стр., до церкви Непор. Зачаття Пр. Д. Проситися членів тов. „Згода“, від 20. місцевих і позамісцевих, а зати участь і віддати останню прислуху членів.

З. Р. П. П.
За уряд: Іван Крупка, секр.

Подаю до відома моїм Рідним і знайомим, що моя Дружина, Марія Гатала, померла в Милвокі, Вісконсин, дня 4. мая 1928. року. Походила зі села Підліснич, повіт Рудки, в Галичині. Померла в 34. році життя.

Дня 18. лютого 1938. року померла моя донька, Катерина Гатала. Родилася в Милвокі, Вісконсин, в Злуч. Державах Америки. Померла по довгій недугі в Кавенті Госпіталі в 23. році молодого життя.

Дня 13. лютого 1939. року померла друга моя донька, Марія Гатала. Родилася в Милвокі, Вісконсин, в Злуч. Державах Америки. Померла по цілорічній недугі, в Кавенті Госпіталі в 19. році молодого життя.

Покійні Марія, Катерина і Марія, мама і доньки, були тихою й доброю вдовою, завжди люблячи своє рідне українське, Марія залишила мужа Андрія вдовою і сина Романа сиротою, а доньки залишили тата Андрія і брата Романа.

Похорони відбулися з укр. пр. церкви Покрови Преч. Діви Марії. Покійні похоронені на вічній спочинок на народнім пол. цвинтарі.

Щиро дякуємо всім рідним, знайомим, приятелям за квіти і за останню службу.

Нехай земля Вашингтона буде для них легка як перо!

Андрій Гатала
Роман Гатала

(ог.)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

САВАНА, ДЖА.

На народні ціни.

Гром. Василь Нагай переслав через Об'єднання \$20, з призначенням: \$10 на Карпатську Україну, \$10 на Рідну Школу.

ГЕІЗЕЛТОН, ПА.

На Карпатську Україну.

На річних зборах братства св. Арх. Михаїла, від 85 У. Н. С., президент В. Шипула розказав децю про життя наших братів на Закарпатті й попросив прийняти зложити на тв ціль жертви. Зложили по \$2: М. Процько, Ш. Ганинський, О. Костюк; по \$1: В. Шипула, М. Полішка, Г. Петровський, О. Шараварко; по 50 ц.: В. Мадий, І. Палагнюк, С. Касієв; Н. Вітшини 25 ц. Разом \$11.75, які вислали через Об'єднання на призначену ціль.

О. Костюк.

НОВИЙ ГУМОРСТИЧНИЙ ЖУРНАЛ „ОКО“

починає виходити в Нью Йорку з 15. березня 1939. Цілковито незалежний. Оказує число за надісланим 2 ц. марок. Адреса: OKO MAGAZINE, 54 Lafayette St., New York, N. Y.

ДО ХОРИХ

Багато жінок і чоловіків, що терпіли з приводу такої недуги шлунка, серця, нервів, ламбого, ніг, паралізу й багатьох інших небезпечних недуг, є нині здорові. Без ризику, що Вас болить і як довго, зверніться до нас ще нині, а знайдете повну раду в українській мові. Можна також писати до:

ХІРОПРАКТИЧНЕ БЮРО
185-2nd Ave. (прі 12 вул.) New York, N. Y.
Години: від 10. рано до 8. веч.
В неділю: від 10. рано до 1. поно.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7597
Офісові години 10-8; неділя 11-9
Жінка-доктор до обслугов.
X & флюороскоп.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіз крові для подружжя сві-
доцтва.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найшвидшій кораблі на всі прогалини і то до всіх країн. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажирі не мають клопотів в дорозі.
ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країн ПОСПИШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і видачуємо на останній поті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО негаталим легалізуватися відповідно до нових законів.
ПОЛОГДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обов'язкових законів в краї. Контракти, повноваження, акти дарованих, довжні скрипти і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах. Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА по сорісній параді та ретельну обслугов.

S. KOWBASNIUK

277 R 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю), NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД НАЙЛІПШОГО ПИВА

ХОЛОДНЕ І СМАЧНЕ ВИСТОЯНЕ ДОВГО В ПИВНИЦЯХ

MANZ BEER

Доставляємо до приватних домі, ресторанів, салонів, Народних Домів; на весілля, завіви, хрестини й всі інші okazji. Ціни дуже умірковані. Спробуйте один раз нашого пива, а будете постійно його уживати. Воно добре для смаку і здоров'я. Як зайдете до салону, питайте за нашим пивом; коли нема, просимо домагати, щоб його замовили.

Телефонуйте або пишьте так:

NEW YORK BEVERAGE DISTRIBUTORS, Inc.

417 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 8-9313

Наше пиво продається у Філадельфії, Па., під адресою:

Sixth and Clearfield Streets, — Philadelphia, Pa.

Tel. Radcliff 2030.

BATES & ANDERSON

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО

Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якості, а наша услуга є завжди першорядна.

Ми починаємо нашу ціну дуже низьким числом, так, що особа в дуже уміркованих матеріальних умовах може на-ми послугуватися.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЧИ ВИ ДУМАЄТЕ ПЕРЕПРОВАДЖУВАТИСЯ НА ІНШЕ МЕШКАННЯ?

Якщо думаєте змінити свою адресу, просимо повідомити нас наперед, коли почнете жити на новій адресі, щоб ви не втратили якого числа газети, котре може мати щось цікаве або важне для вас або вашої родини. Просимо не ждати до останньої хвилі. Просимо не переказувати нічого поштареві. Найкраще виповнити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати це в листі до адміністрації „Свободи“.

Число відділу

Ім'я й назвище

Стара адреса

Нова адреса

Почта

ДОМИ НА ПРОДАЖ

ВЛОВА МУСИТЬ ПРОДАТИ ДІМ двоповерховий, каміної бузови, з гаражом на 2 автомобілі. Вартість його 9,000 доларів. Готиться продати за 4,000 доларів. За подробицями пишьте на адресу:

SATZEWICH,

1527 McDonough Place, Bronx, N. Y.

ПІРСЬКИЙ ЧАЙ НА ГРУДИ

Це славне європейське природне средство призначають передовсім тим, що терплять на шлункі Кашель і ЗАДУХУ. Ціна \$1 за пакет. Посилайте замовлення до:

Mrs. GRETA LESKOVAR,

507 E. 73rd St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ ШИФНАРТОВЕ БЮРО

ПЕРЕСІЛКА ШИФКАРТИ ГРОШЕЙ до краю на краю і з краю до краю на краю і з краю

СВЯТА до краю на краю і з краю

або золотий і т. п.

Вдавайтесь до:

E. S. WITKOVSKY

130 East 7th St.

NEW YORK, N. Y.

ЕКЗЕМА

Я інші шкірні недуги, такі як короста, висипка, пріш, лишай, хронічні болі на ногах і т. д. дістають чудової полехи через уживання славної мазі MARVAN DERMOPATHIC SALVE.

Це припис, зроблений загальною відомим доктором медицини, що